

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ, ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ

Кафедра фінансів, банківської і страхової справи

Затверджую:

Директор ННІМЕФ

_____ О.Л. Фещенко

“ ___ ” _____ 2019р.

Схвалено на засіданні кафедри фінансів,
банківської і страхової справи

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 2019р.

Завідувач кафедри _____ О.І. Дацій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ»

Статус дисципліни вибіркова

Освітньо-професійна програма вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціалізація: «Міжнародна економіка та фінанси»

Форма навчання денна Курс 4

Семестр восьмий

Обсяг в кредитах ЄКТС/Всього годин: 3/90 за навчальним планом (від 2019р.):

- лекції(Л) 16
- семінарські (С) 8
- практичні заняття (ПЗ) _____
- лабораторні заняття (ЛЗ) _____
- самостійна робота студентів (СРС) 66

Робоча навчальна програма складена на основі навчальної програми дисципліни "Соціальне страхування", підготовленої професором Бігдашем В.Д. та

затвердженої на засіданні кафедри банківської і страхової справи (Протокол № 11 від 23.04.2014 р.)

Розробник робочої програми навчальної дисципліни: професор МКА Бігдаш В.Д.

Київ МАУП

II. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета дисципліни: надання студентам глибоких теоретичних знань та практичних навичок щодо організації соціального страхування, управління діяльністю фондами соціального страхування, розробки умов здійснення різних видів соціального страхування з урахуванням специфіки їх здійснення на сучасному етапі розвитку економіки України.

Завдання дисципліни:

- опанувати теоретичні основи, сутність та принципи організації соціального страхування;
- засвоїти методологію розробки та впровадження умов здійснення основних видів соціального страхування – пенсійного, на випадок тимчасової втрати працездатності, від безробіття, від нещасних випадків на виробництві, медичного;
- набути вміння з управління діяльністю фондів соціального страхування та давати рекомендації по удосконаленню руху і ефективності використання фінансових ресурсів.

Предмет дисципліни: відносини, що виникають у процесі формування, розподілу та використання фондів соціального страхування.

Статус дисципліни – вибіркова.

Місце навчальної дисципліни освітній програмі. Вивчення дисципліни «Соціальне страхування» базується на знанні дисциплін «Страхування», «Фінанси», «Макроекономіка». Знання та вміння, що одержані при вивченні дисципліни «Соціальне страхування», використовуються для вивчення дисциплін «Банківська система», «Бюджетна система», «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн» та ін.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни.

В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти буде знати:

- категоріальний та понятійний апарат дисципліни «Соціальне страхування»;
- економічну природу соціального страхування, його функції та принципи;
- права та обов'язки суб'єктів загальнообов'язкового соціального страхування;
- систему формування та використання фондів загальнообов'язкового соціального страхування;
- види матеріального забезпечення та соціальних послуг;
- визначати страховий стаж, страхові внески;
- проводити розрахунки матеріального забезпечення;
- розбіжності та спільні риси соціального і приватного страхування;
- сутність соціального ризику та його класифікацію;
- особливості розвитку соціального страхування;
- передумови (ознаки) соціального страхування за еволюційними етапами розвитку;
- організаційну структуру соціального страхування та його функції;
- особливості діяльності соціальних фондів;
- характерні риси суб'єктів соціального страхування;
- методи державного регулювання соціального страхування;
- особливості правового забезпечення соціального страхування в Україні;

- особливості проведення соціального страхування на випадок безробіття, тимчасової, постійної втрати працездатності, медичного страхування, пенсійного страхування, страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання;
- тенденції розвитку соціального страхування в світі та його вплив на розвиток соціального страхування в Україні.

Передумови для вивчення дисципліни

Методична основа дисципліни “Соціальне страхування” своєю основою має сучасні економічні теорії та концепції страхування, фінансового менеджменту і теорії економічних ризиків, світовий досвід з теорії та практики організації управління страхуванням та наданням страхових послуг, розробки провідних вчених і працівників страхового бізнесу країн з сталою ринковою економікою, які максимально адаптовані до реальних умов розвитку національної економіки, а також теоретичні і практичні досягнення практики страхового менеджменту на національному страховому ринку.

III. Очікувані результати навчання

Після вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен уміти:

- орієнтуватися в законодавчо-нормативних актах, що регулюють відносини у загальнообов’язковому державному соціальному страхуванні;
- аналізувати сучасний стан соціального захисту населення;
- розраховувати матеріальне забезпечення за видами страхування;
- узагальнювати тенденції і закономірності розвитку вітчизняного та іноземного; загальнообов’язкового державного соціального страхування
- визначати тенденції розвитку соціального страхування в Україні;
- формувати цілісне бачення організаційної структури соціального страхування;
- орієнтуватися в особливостях діяльності соціальних фондів;
- визначати основні умови соціального страхування на випадок безробіття, у старості, з тимчасової чи постійної втрати працездатності, медичного страхування, страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання;
- визначати тенденції розвитку зарубіжного досвіду соціального страхування та особливості його впливу на соціальне страхування в Україні;
- узагальнювати тенденції і закономірності розвитку вітчизняного та світового соціального страхування;
- використовувати знання зі соціального страхування для особистого захисту від соціальних ризиків;
- використовувати знання зі соціального страхування для вирішення професійних завдань

IV. Критерії оцінювання результатів навчання

Підсумковий контроль знань студентів формується на підставі сумарного рейтингу, що включає рейтингові оцінки під час поточного контролю та рейтингову оцінку на заліку.

Згідно критеріям оцінки знань студентів за сумарним рейтингом (табл. 1) виставляється екзаменаційна оцінка.

Таблиця 1

Критерії оцінки знань студентів за сумарним рейтингом

Якісна характеристика	Кількість балів	Рейтингова оцінка	Додаткові умови
Відмінно	90-100 балів	A	
Дуже добре	82-89 балів	B	
Добре	75-81 бал	C	
Задовільно	68-74 бали	D	

Достатньо, задовільно	60-67 балів	E	
Незадовільно	35-59 балів	EX,	можливість повторного складання
Незадовільно	1-34 бали	F	повторне вивчення*

*У останньому випадку відповідно до «Положення про систему треступеневого контролю знань студентів Міжрегіональної Академії управління персоналом» студенту рекомендується повторне слухання курсу.

Може передбачатися оцінювання за співвідношенням 85:15. В цьому випадку на залік/екзамен відводиться 15 балів (1-5 за відповідь на кожне з трьох питань екзаменаційного білету) або тестові чи інші залікові завдання.

Максимальна сума балів (поточна рейтингова + підсумкова екзаменаційна) складає 100 балів, а мінімальна сума балів по поточному контролю – 60 балів (допуск до здійснення підсумкового контролю знань).

Рекомендована шкала балів оцінювання поточного та підсумкового контролю наведено нижче в табл.2.

Таблиця 2

Розподіл балів за якими оцінюються різні види робіт

Бали за модуль	Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2				Змістовний модуль 3					РАЗОМ (мінімум)	РАЗОМ (максимум)	Залік	УСЬОГО	
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	60	85			
15-20															1	100
ПК		5			5		5		5		5	10	20	5		
РТ	5		5					5	5		5	10	10			
МК		5				5			5		5	15	20			
М		10				5					5	20	20			
ІР		5		5		5			5		5	5	15			

Тип контролю:

ПК – поточний контроль (відповіді на семінарах, доповнення)

РТ – розв’язок задач/ тестування

МК – міні-контрольна

М – модульна контрольна робота

ІР – індивідуальна робота

У. Засоби діагностики результатів навчання

Контроль є невід’ємною складовою навчання страхового менеджменту і проводиться з метою оцінки навчальних досягнень студентів в оволодінні страхуванням згідно з визначеним чинною програмою рівнем досягнень, оцінки ефективності навчального процесу, підвищення мотивації до навчання.

Система контролю має комунікативну спрямованість, що дозволяє визначити рівень сформованості навичок і вмінь механізмів страхового менеджменту. Вона характеризується зв’язністю і зростаючою складністю, і включає поточний і підсумковий види контролю.

Цілі та зміст різних видів контролю мають відповідати цілям, завданням та змісту навчання. Порядок нарахування балів і виставлення оцінок під час виконання студентами контрольних завдань зумовлюється обраним видом контролю і повинен бути зручним і практичним. Результати контролю виступають показниками успішності студентів, які можна співвідносити з очікуваними навчальними досягненнями в оволодінні страховим менеджментом.

Поточний контроль реалізується на практичних заняттях шляхом усного опитування, перевірки конспектів, виконанням тестів і контрольних робіт, різновидів самостійної роботи, зокрема написання рефератів, творчих завдань тощо.

Завдання для проведення поточного контролю розробляються викладачами з урахуванням особливостей навчання страхового менеджменту на відповідному курсі.

Метою підсумкового контролю, що проводиться наприкінці відповідного семестру, є визначення рівня володіння студентами засобами страхового менеджменту відповідно до рейтингової системи оцінювання знань, яка додається до робочої програми навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту, який складається письмово. Іспит проводиться у формі відповідей на питання екзаменаційного білету за вивченими темами та включає три теоретичних питання та одне розрахункове. Обидві частини застосовуються з метою перевірки сформованості конкретних навичок і вмінь соціального страхування.

УІ. Програма навчальної дисципліни

Таблиця 3

Структура навчальної дисципліни

№	Курс <u>5</u> Семестр <u>9</u> Обсяг в кредитах ЄКТС/ Всього годин у семестрі <u>5/150</u> Назва теми	Кількість годин, з них						Примітка
		Лекції (Л)	Семі- нар. зан.	Практ. Лаб. Зан. (ПЗ, ЛЗ)	Інд.- конс. Роб. (ІКР)	Сам. Роб. Студ. (СРС)	Форма контрол ю	
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи соціального страхування								
1.	Тема 1. Сутність, принципи й роль соціального страхування	4	2			5	У	
2.	Тема 2. Іноземний досвід у сфері соціального страхування	2	2			5	У,Т,СР	
3	Державне регулювання соціального страхування					5		
Змістовний модуль 2. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування та недержавне страхування								
4.	Тема 4. Страхування тимчасової втрати працездатності	4	2			7	У,Т,СР	
5.	Тема 5. Медичне страхування	2	1			7	У,Т,СР	
6.	Тема 6. Страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворю- вання	2	1			7	У,СР	
7.	Тема 6. Страхування на випадок безробіття.	2	1			7	У,КР, ПК	
8.	Тема 8. Пенсійне страхування	4	2			8	У,Т,СР	
9.	Тема 9. Недержавне соціальне страхування	4	2			8	У,Т,СР	
10.	Тема 10. Напрями вдосконалення соціального страхування в Україні	2	1			7	У,Т,СР	
	Разом годин: 90	16	8			66		

Форми контролю є: усне опитування (У); контрольні роботи (КР); перевірка конспектів (ПК); перевірка завдань для самостійної роботи (СР); тестування (Т).

Зміст дисципліни за змістовними модулями

Змістовий модуль “Теоретичні основи соціального страхування” – це система навчальних елементів, що поєднана за ознакою відповідності засвоєння студентом загальних теоретико-методичних засад страхового менеджменту.

Змістовий модуль “ Види загальнообов’язкового державного соціального страхування та недержавне страхування” – це система навчальних елементів, що поєднана за ознакою відповідності засвоєння студентом теоретико-практичних засад та конкретних процедур управління видами соціального страхування.

6.1. Плани лекцій

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Лекція 1

Тема 1. СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ Й РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

1. Історичні витоки, сутність та необхідність соціального страхування.
2. Основні визначення, принципи та функції соціального страхування.
3. Соціальне страхування у системі соціального захисту населення.
4. Основні види соціального страхування і соціального забезпечення та їх зміст.

Рекомендовані джерела інформації[1; 8; 11 – 21; 28; 30; 34, 37, 42]

Тема 2. ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

1. Історія становлення соціального захисту.
2. Міжнародні норми і принципи соціального страхування.
3. Організаційно правові форми соціального страхування.
4. Роль держави у вирішенні соціальних проблем.
5. Особливості функціонування окремих видів соціального страхування у економічно розвинених країнах світу.

Рекомендовані джерела інформації[2; 4; 6; 7; 14; 16 – 18; 29; 31; 32; 37, 42, 48]

Тема 3. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

1. Соціальна політика держави у період реформ та завдання соціального страхування.
2. Організаційно-правові форми та види соціального забезпечення на Україні.
3. Правові та організаційні принципи побудови загальнообов’язкової державної системи соціального страхування.
4. Участь держави в організаційному та фінансовому управлінні системами соціального страхування.

Рекомендовані джерела інформації[1-8; 14; 16 – 18; 28; 30-34; 36, 37, 42, 48]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ВИДИ ЗАГАЛЬНООБОВ’ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ТА НЕДЕРЖАВНЕ СТРАХУВАННЯ

Лекція 2

Тема 4. СТРАХУВАННЯ ТИМЧАСОВОЇ ВТРАТИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ

1. Сутність та необхідність соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, що пов'язані з народженням та похованням.
2. Управління соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
3. Організаційно-правові умови здійснення соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, що пов'язані з народженням та похованням.
4. Фінансові аспекти здійснення соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, що пов'язані з народженням та похованням.

Рекомендовані джерела інформації [1; 4; 19 – 21; 30; 34; 36, 37, 41-47]

Лекція 3

Тема 5. МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ

1. Зміст та історичні передумови виникнення соціальної страхування на випадок хвороби.
2. Еволюція систем охорони здоров'я у різних державах.
3. Визначення, мета, форми, завдання державного соціального медичного страхування.
4. Суб'єкти та об'єкти відносин, їх права та обов'язки.
5. Фінансові питання державного соціального медичного страхування.

Рекомендовані джерела інформації [16; 20; 21; 29-33; 35; 36, 37, 41-47]

Лекція 4

Тема 6. СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ВІД ПРОФЕСІЙНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ

1. Сутність, необхідність та принципи соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.
2. Законодавство України про загальнодержавне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.
3. Управління соціальним страхуванням від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання.
4. Організаційно-правові умови здійснення соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання.
5. Фінансові аспекти здійснення соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання.

Рекомендовані джерела інформації [1; 3; 5; 6; 12; 19-21; 28; 30-33; 35, 36, 37, 41-47, 50]

Лекція 5

Тема 7. СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ.

1. Соціально-економічні передумови виникнення страхування на випадок безробіття.
2. Законодавчі засади загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття в Україні.
3. Управління соціальним страхуванням на випадок безробіття.
4. Організаційно-правові умови здійснення соціального страхування на випадок безробіття.
5. Матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги.

Рекомендовані джерела інформації [1-3; 16; 19-21; 28; 30-33; 35-37]

Лекція 6

Тема 8. ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ

1. Пенсійне забезпечення у світовій практиці.

2. Нормативно-правові акти, що регулюють державне пенсійне забезпечення в Україні.
3. Пенсійний фонд України: основні функції, завдання, структура, система управління фондом.
4. Організаційно-правові умови надання пенсії.
5. Фінансові питання пенсійного забезпечення.

Рекомендовані джерела інформації [1; 3; 7; 8; 16; 19-21; 28; 30-37, 36, 37, 42, 47-49]

Лекція 7

Тема 9. НЕДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

1. Взаємозв'язок соціального й особистого страхування.
2. Основні принципи і положення особистого страхування.
3. Нормативно-правові засади недержавного соціального страхування в Україні.
4. Сутність та діяльність недержавних пенсійних фондів та страхових компаній.
5. Державний нагляд та контроль у сфері недержавного соціального страхування.

Рекомендовані джерела інформації [1-3; 16; 19-21; 28; 30-33; 35, 36, 37, 41-47]

Лекція 8

Тема 10. НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

1. Аналіз стану системи соціального страхування в Україні.
2. Підходи до реформування системи соціального страхування.
3. Напрямки реформування пенсійного страхування в Україні.
4. Пріоритетні шляхи вдосконалювання здійснення соціального страхування.

Рекомендовані джерела інформації [1-3; 16; 19-21; 28-30; 32-37]

6.2. Плани семінарських занять

Семінарське заняття 1.1

Тема 1. СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ Й РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

1. Світовий досвід розвитку систем соціального захисту населення.
2. Роль та місце соціального страхування у систем соціального захисту населення.
3. Механізми самоврядування в системі соціального страхування
4. Проблеми підвищення рівня соціального захисту на сучасному етапі.

Рекомендовані джерела інформації: [1, 8, 11 – 21, 28, 30, 34]

Тема 2. Іноземний досвід у сфері соціального страхування.

1. Роль міжнародних організацій у вирішенні соціальних проблем: Міжнародної організації праці (МОП), ЄС та ін.
2. Організація систем соціального захисту населення у країнах Центральної та Західної Європи, Америки та Азії.

Рекомендовані джерела інформації [2, 4, 6, 7, 14, 16 – 18, 29, 31, 32, 37]

Семінарське та практичне заняття 1.2

Тема 3. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ.

1. Законодавство України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування та його завдання.
2. Функції, завдання та організаційна структура Фондів соціального страхування.
3. Управління фінансовим потоками у соціальному страхуванні.

Практичне заняття №1

Завдання 1

Контрольна робота №1. В кожному з варіантів контрольних завдань знаходиться 15 тестів з тих, які було вирішено на семінарських заняттях №1-3.

Рекомендовані джерела інформації [1-8, 14, 16 – 18, 28, 30-34, 36 – 37]

Тема 4. СТРАХУВАННЯ ТИМЧАСОВОЇ ВТРАТИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ.

1. Суб'єкти страхових відносин.
2. Функції та структура Фонду соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
3. Управління коштами Фонду.
4. Виплати у зв'язку з страховими випадками.

Рекомендовані джерела інформації [1, 4, 19 – 21, 30, 34, 36]

Семінарське та практичне заняття 2

Тема 5. МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ.

1. Сутність та необхідність соціального медичного страхування.
2. Основні моделі медичного обслуговування
3. Визначення розміру внесків
4. Російська модель обов'язкового медичного страхування.

Рекомендовані джерела інформації [16, 20, 21, 29-33, 35, 36]

Тема 6. СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ВІД ПРОФЕСІЙНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ.

1. Іноземний досвід соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.
2. Функції, права та обов'язки Фонду.
3. Державний нагляд та його органи.
4. Принципи і критерії диференціації розмірів страхових внесків.
5. Визначення розміру страхових внесків

Рекомендовані джерела інформації [1, 3, 5, 6, 12, 19-21, 28, 30-33, 35-38]

Семінарське заняття 3

Тема 7. СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ.

1. Тенденції розвитку страхування на випадок безробіття.

2. Функції, права та обов'язки Фонду.
3. Програми забезпечення зайнятості як превентивний інструмент соціального страхування.
4. Фінансове забезпечення страхування на випадок безробіття.

Рекомендовані джерела інформації [1-3, 16, 19-21, 28, 30-33, 35-38]

Тема 8. ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ.

1. Пенсійне забезпечення по старості.
2. Пенсії по інвалідності.
3. Допомога у разі втрати годувальника і допомога сім'ї.
4. Призначення та виплата пенсій. Необхідні документи та порядок їх оформлення.
5. Напрямки реформування пенсійного страхування.

Рекомендовані джерела інформації [1, 3, 7,8, 16, 19-21, 28, 30-38]

Семінарське заняття № 4

Тема 9. НЕДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ.

1. Добровільне особисте страхування як елемент соціального захисту громадян та доповнення до загальнообов'язкового державного соціального страхування.
2. Аналіз видів особистого страхування.
3. Пенсійні плани та схеми недержавних пенсійних фондів.
4. Актуарні розрахунки в страхуванні.

Рекомендовані джерела інформації [1-3, 16, 19-21, 28, 30-33, 35-38]

Тема 10. НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

1. Проблеми здійснення окремих видів соціального страхування в Україні.
2. Напрямки розвитку системи соціального страхування в Україні.

Рекомендовані джерела інформації [1-3, 16, 19-21, 28-30, 32-38]

6.2. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Зміст дисципліни та питання, що виносяться на самостійне вивчення

Зміст дисципліни та питання, що виносяться на самостійне вивчення

Змістовий модуль 1. “Теоретико-методичні засади соціального страхування. Окремі види соціального страхування”

Тема 1. СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ Й РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Зміст

1. Історичні витоки, сутність та необхідність соціального страхування.
2. Основні визначення, принципи та функції соціального страхування.
3. Соціальне страхування у системі соціального захисту населення.
4. Основні види соціального страхування і соціального забезпечення та їх зміст.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення

1. Історія розвитку елементів соціального страхування.

2. Подання принципів соціального страхування в вітчизняному законодавстві.
3. Місце соціального страхування в системі економічних наук.

Рекомендовані джерела інформації[1; 8; 11 – 21; 28; 30; 34, 37, 42]

Тема 2. ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Зміст

1. Історія становлення соціального захисту.
2. Міжнародні норми і принципи соціального страхування.
3. Організаційно правові форми соціального страхування.
4. Роль держави у вирішенні соціальних проблем.
5. Особливості функціонування окремих видів соціального страхування у економічно розвинених країнах світу.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення

1. Історія формування соціального захисту на території Росії.
2. Історія виникнення та розвиток Міжнародної організації праці (МОП).
3. Конвенції МОП та їх роль у забезпеченні соціального захисту.

Рекомендовані джерела інформації[2; 4; 6; 7; 14; 16 – 18; 29; 31; 32; 37, 42, 48]

Тема 3. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Зміст

1. Соціальна політика держави у період реформ та завдання соціального страхування.
2. Організаційно-правові форми та види соціального забезпечення на Україні.
3. Правові та організаційні принципи побудови загальнообов'язкової державної системи соціального страхування.
4. Участь держави в організаційному та фінансовому управлінні системами соціального страхування.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення

1. Склад та структурний зміст законодавство України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
2. Функції та завдання нагляду Фондів соціального страхування.

Рекомендовані джерела інформації[1-8; 14; 16 – 18; 28; 30-34; 36, 37, 42, 48]

Тема 4. СТРАХУВАННЯ ТИМЧАСОВОЇ ВТРАТИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ

Зміст

1. Сутність та необхідність соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, що пов'язані з народженням та похованням.
2. Управління соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
3. Організаційно-правові умови здійснення соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, що пов'язані з народженням та похованням.
4. Фінансові аспекти здійснення соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, що пов'язані з народженням та похованням.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення

1. Склад та структурний зміст законодавство України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, що пов'язані з народженням та похованням.

2. Соціальні послуги при соціальному страхуванні у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, що пов'язані з народженням та похованням.

Рекомендовані джерела інформації [1; 4; 19 – 21; 30; 34; 36, 37, 41-47]

Змістовий модуль 2. ЕКОНОМІКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Тема 5. МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ

Зміст

1. Зміст та історичні передумови виникнення соціальної страхування на випадок хвороби.
2. Еволюція систем охорони здоров'я у різних державах.
3. Визначення, мета, форми, завдання державного соціального медичного страхування.
4. Суб'єкти та об'єкти відносин, їх права та обов'язки.
5. Фінансові питання державного соціального медичного страхування.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення

1. Системи медичного страхування за кордоном: суб'єкти, програми медичного страхування, фінансування.
2. Проблеми реалізації російської моделі обов'язкового медичного страхування.

Рекомендовані джерела інформації [16; 20; 21; 29-33; 35; 36, 37, 41-47]

Тема 6. СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ВІД ПРОФЕСІЙНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ

Зміст

1. Сутність, необхідність та принципи соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.
2. Законодавство України про загальнодержавне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.
3. Управління соціальним страхуванням від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання.
4. Організаційно-правові умови здійснення соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання.
5. Фінансові аспекти здійснення соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення

1. Досвід здійснення соціального страхування від нещасних випадків на виробництві за кордоном.
2. Напрямки удосконалення соціального страхування від нещасних випадків на виробництві в закордонній практиці.

Рекомендовані джерела інформації [1; 3; 5; 6; 12; 19-21; 28; 30-33; 35, 36, 37, 41-47, 50]

Тема 7. СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ.

Зміст

1. Соціально-економічні передумови виникнення страхування на випадок безробіття.

2. Законодавчі засади загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття в Україні.
3. Управління соціальним страхуванням на випадок безробіття.
4. Організаційно-правові умови здійснення соціального страхування на випадок безробіття.
5. Матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення

1. Склад та структурний зміст законодавство України про соціальне страхування на випадок безробіття.
2. Соціальні послуги при соціальному страхуванні на випадок безробіття.

Рекомендовані джерела інформації [1-3; 16; 19-21; 28; 30-33; 35-37]

Тема 8. ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ

Зміст

1. Пенсійне забезпечення у світовій практиці.
2. Нормативно-правові акти, що регулюють державне пенсійне забезпечення в Україні.
3. Пенсійний фонд України: основні функції, завдання, структура, система управління фондом.
4. Організаційно-правові умови надання пенсії.
5. Фінансові питання пенсійного забезпечення.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення

1. Склад та структурний зміст законодавство України про пенсійне забезпечення.
2. Світові тенденції розвитку пенсійного страхування.

Рекомендовані джерела інформації [1; 3; 7; 8; 16; 19-21; 28; 30-37, 36, 37, 42, 47-49]

Тема 9. НЕДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

Зміст

1. Взаємозв'язок соціального й особистого страхування.
2. Основні принципи і положення особистого страхування.
3. Нормативно-правові засади недержавного соціального страхування в Україні.
4. Сутність та діяльність недержавних пенсійних фондів та страхових компаній.
5. Державний нагляд та контроль у сфері недержавного соціального страхування.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення

1. Напрямки взаємодії недержавного та соціального страхування за кордоном.
2. Законодавче забезпечення недержавного страхування в Україні.

Рекомендовані джерела інформації [1-3; 16; 19-21; 28; 30-33; 35, 36, 37, 41-47]

Тема 10. НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Зміст

1. Аналіз стану системи соціального страхування в Україні.
2. Підходи до реформування системи соціального страхування.
3. Напрямки реформування пенсійного страхування в Україні.
4. Пріоритетні шляхи вдосконалювання здійснення соціального страхування.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення

1. Проблеми інформаційного забезпечення при аналізі здійснення окремих видів соціального страхування в Україні.

2. Організаційно-технічні заходи розвитку системи соціального страхування в Україні
Рекомендовані джерела інформації [1-3; 16; 19-21; 28-30; 32-37]

Теми рефератів

Тема 1. СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ Й РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ.

1. Еволюція розвитку соціального страхування.
2. Сутність соціального страхування: основні поняття, категорії та функції.
3. Особливості формування принципів здійснення соціального страхування впродовж 20 століття.

Рекомендовані джерела інформації [1, 8, 11 – 21, 28, 30, 34]

Тема 2. ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ.

1. Сучасні форми організації соціального захисту за кордоном.
2. Проблеми розвитку соціального страхування в країнах Центральної та Західної Європи
3. Напрямки розвитку соціального страхування в США та Канаді.

Рекомендовані джерела інформації [2, 4, 6, 7, 14, 16 – 18, 29, 31, 32, 37]

Тема 3. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ.

1. Склад та особливості формування вітчизняного законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
2. Законодавчі вимоги до функціонування Фондів соціального страхування в Україні.
3. Вимоги держави до контролю за діяльністю суб'єктів соціального страхування в Україні.

Рекомендовані джерела інформації [1-8, 14, 16 – 18, 28, 30-34, 36 – 37]

Тема 4. СТРАХУВАННЯ ТИМЧАСОВОЇ ВТРАТИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ.

1. Сучасні стан організації страхування тимчасової втрати працездатності в Україні.
2. Проблеми розвитку страхування тимчасової втрати працездатності в Україні.

Рекомендовані джерела інформації [1, 4, 19 – 21, 30, 34, 36]

Тема 5. МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ.

1. Сучасні стан організації медичного страхування в Європейському союзі.
2. Медичне забезпечення в США та Канаді: порівняльна характеристика.
3. Проблеми розвитку медичного страхування в Російській Федерації.

Рекомендовані джерела інформації [16, 20, 21, 29-33, 35, 36]

Тема 6. СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ВІД ПРОФЕСІЙНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ.

1. Огляд іноземної практики соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.
2. Стан здійснення впродовж 2002-2006рр. соціального страхування від нещасних випадків на виробництві в Україні.
3. Особливості державного регулювання соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.

Рекомендовані джерела інформації [1, 3, 5, 6, 12, 19-21, 28, 30-33, 35-38]

Тема 7. СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ.

1. Сучасні стан організації страхування на випадок безробіття в Україні.
2. Проблеми розвитку страхування на випадок безробіття в Україні.

Рекомендовані джерела інформації [1-3, 16, 19-21, 28, 30-33, 35-38]

Тема 8. ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ.

1. Розвиток та стан пенсійного забезпечення в країнах Європейського союзу.

2. Розвиток та стан пенсійного забезпечення в США.
3. Розвиток пенсійного забезпечення в Україні.
4. Реформа пенсійного забезпечення 2003р.: що нового?
5. Особливості запровадження рівнів пенсійного забезпечення по реформі 2003р.

Рекомендовані джерела інформації [1, 3, 7,8, 16, 19-21, 28, 30-38]

Тема 9. НЕДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ.

1. Сучасний стан добровільного особистого страхування в Україні.
2. Напрямки розвитку взаємодії недержавного та соціального пенсійного страхування в Україні.

Рекомендовані джерела інформації [1-3, 16, 19-21, 28, 30-33, 35-38]

Тема 10. НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.

1. Проблеми здійснення та напрямки вдосконалення соціального забезпечення при настанні нещасних випадків на виробництві в Україні.
2. Напрямки вдосконалення пенсійного забезпечення в Україні.
3. Проблеми розвитку пенсійного забезпечення в Україні.
4. Першочергові кроки вдосконалення окремих видів соціального страхування в Україні

Рекомендовані джерела інформації [1-3, 16, 19-21, 28-30, 32-38]

РОЗРАХУНКОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1

За умови страхування від нещасних випадків на виробництві здійснити розрахунок страхових платежів (заробітна плата 700 грн., клас ризику 7) та страхових виплат при настанні страхового випадку, що призвели до інвалідності 1-ї групи застрахованого робітника (стаж роботи 8 років). Розглянути умови добровільного страхування та рівень забезпечення при страховій сумі 45000 грн. та рівню виплат 80% при настанні інвалідності першої групи.

Завдання 2

Здійснити розрахунок страхових пенсій в солідарній системі для жінки віком 60 років зі стажем 35 років на 1 липня 2014р. при заробітній платі, що відповідає середній заробітній платі по Україні. З'ясувати рівень пенсійного забезпечення для неї в разі призначення їй інвалідності 1-ї групи в 2002 році – на момент призначення та на поточну дату.

Завдання 3

Здійснити розрахунок страхових пенсій в солідарній системі для чоловіка віком 65 років зі стажем 45 років на 1 липня 2014р. при заробітній платі, що відповідає середній заробітній платі по Україні. З'ясувати рівень пенсійного забезпечення для нього в разі призначення інвалідності 2-ї групи в 2000 році – на момент призначення та на поточну дату.

Завдання 4

Розрахувати допомогу з тимчасової непрацездатності до відновлення працездатності чи встановлення інвалідності та вказати джерела виплати, якщо працівник М. одержав виробничу травму на заводі «Вулкан» (неосновне місце роботи). Листок непрацездатності виданий на період з 11 по 31 березня 2018р.

Дані про зарплату наведено в таблиці:

Розрахунковий період	Кількість робочих днів за графіком заводу "Вулкан"	Зарплата за основним місцем роботи, грн.	Зарплата за сумісництвом, грн.

Вересень	21	1700	1500
Жовтень	23	1900	1700
Листопад	21	1600	1500
Грудень	22	1800	1600
Січень	21	1700	1500
Лютий	20	1500	1400
Всього	128	10200	9200

Розрахунок виконується відповідно алгоритму

1) визначення середньоденної заробітної плати працівника: _____

2) визначення кількості робочих днів тимчасової непрацездатності: _____

3) розрахунок оплати листка непрацездатності за рахунок підприємства: _____

4) розрахунок суми допомоги з тимчасової непрацездатності за рахунок Фонду: _____

5) розрахунок загальної суми допомоги становитиме: _____

Завдання 5

Потерпілому 22 червня 2013р. встановлено МСЕК стійку втрату професійної працездатності 30% у зв'язку з професійним захворюванням. 11 серпня 2013р. йому встановлено МСЕК стійку втрату професійної працездатності 15% у зв'язку з нещасним випадком, який стався 10 вересня 2008р. Повторне ушкодження здоров'я настало з вини одного й того ж роботодавця. Сукупний відсоток стійкої втрати працездатності по двох страхових випадках становить 45% (довідка МСЕК від 11 серпня 2013р.}. Середня заробітна плата перед настанням першого страхового випадку становила 420 грн., перед другим страховим випадком — 462 грн. Потерпілий вперше звернувся із заявою 11 серпня 2003р. про нарахування одноразової допомоги по двох страхових випадках. При цьому він вибрав для розрахунку одноразової допомоги середню заробітну плату 462 грн. **Розрахувати одноразову допомога в разі стійкої втрати професійної працездатності потерпілого за алгоритмом:**

а. Розрахунок одноразової допомоги внаслідок професійного захворювання:

б. Розрахунок одноразової допомоги у зв'язку з нещасним випадком на виробництві:

Завдання 5

Потерпілому встановлено стійку втрату професійної працездатності 60% та III групу Інвалідності. Середньомісячний зарібок перед настанням страхового випадку складав 2000 грн., а пенсія за інвалідністю - 1120 грн. **Розрахувати виплати потерпілому,**

зокрема щомісячну грошову суму, що компенсує відповідну частину втраченого заробітку потерпілого, за алгоритмом:

а. Розрахунок максимальної щомісячної страхової виплати: _____

б. Розрахунок сума щомісячної виплати та пенсії: _____

Розрахунок призначеної сума щомісячної виплати: _____

6.3. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється в формі індивідуальних консультацій зі студентами по питанням тематичного навчального плану, завданням для самостійного для самостійної роботи студентів та виконання контрольних (реферативних) робіт. Час проведення встановлюється згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри.

УІІ. Форми поточного та підсумкового контролю

У процесі вивчення дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль знань студентів.

Екзаменаційна оцінка виставляється відповідно до сумарного рейтингу студента.

Приблизне рекомендоване співвідношення між балами за роботу протягом семестру та безпосередньо за екзаменаційну роботу складає 65:35.

Поточний контроль знань, який здійснюється протягом семестру, базується на таких видах навчальних робіт:

а) робота на семінарах над теоретичними питаннями курсу: ґрунтовні відповіді, фіксовані виступи, доповнення;

б) розв'язок задач та виконання тестів;

в) написання контрольних робіт: міні контрольних (за поточною темою) та модульних контрольних робіт (підсумкових за рядом тем).

Рекомендована шкала балів за видами навчальних робіт в таблиці 4.

Таблиця 4

Шкала балів за видами навчальних робіт

№ ч/тт	Види навчальних робіт	Максимальна оцінка у балах за виконання	Примітка
1.	Відповіді на семінарах	0-5	За семінар, незалежно від кількості відповідей
2.	Доповнення	2,5	За семінар
3.	Розв'язок задач: - індивідуальний; - участь у колективному розв'язку	0-5 2,5	За практичне заняття незалежно від кількості задач; За заняття
4.	Тестування	0-5	За одне правильно виконане завдання
5.	Фіксований виступ (аналіз проблеми)	0-5	За один виступ

6.	Міні-контрольні (за поточною темою)	0-5	Загалом за контрольну
7.	Модульні контрольні роботи	0- 10	За одну роботу

Тестування та міні контрольні можуть здійснюватися за матеріалами, наведеними у розділі VI «Завдання для самостійної роботи студентів». Темі фіксованих виступів пропонуються до кожного заняття курсу у розділі V «Плани семінарських занять».

Модульні контрольні роботи проводяться у формі тестів і задач, оскільки такий варіант контролю знань оптимальний як з точки зору зручності перевірки робіт, так і з точки зору можливості використання комп'ютерних технологій проведення цих робіт. У разі потреби контрольні роботи можуть здійснюватися і у традиційній формі письмової відповіді на поставлені запитання. У такому випадку завданнями контрольних робіт можуть виступати питання підсумкового контролю, кількість яких буде обмежена тематичним спрямуванням відповідного модулю.

Протягом викладання дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль знань студентів за наступною схемою:

Таблиця 5

Тема		Форма контролю
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи соціального страхування		
1	Тема 1. Сутність, принципи й роль соціального страхування	Усний контроль знань студентів та тестові завдання протягом семінарського заняття.
2	Тема 2. Іноземний досвід у сфері соціального страхування	Усний контроль знань студентів протягом семінарського заняття. Міні-контрольна
3	Тема 3. Державне регулювання соціального страхування	Вибіркова перевірка знань студентів по питанням тем 1-3, передбачених до самостійного вивчення. Модульна контрольна №1
Змістовний модуль 2. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування та недержавне страхування		
4	Тема 4. страхування тимчасової втрати працездатності	Усний контроль знань студентів протягом практичного заняття.
5	Тема 5. Медичне страхування	Усний контроль знань студентів протягом семінарського заняття.
6	Тема 6. Страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання	Усний контроль знань студентів протягом семінарського заняття. Міні-контрольна
7	Тема 7. Страхування на випадок безробіття	Вибіркова перевірка знань студентів по питанням, передбачених до самостійного вивчення.
8	Тема 8. Пенсійне страхування	Усний контроль знань студентів та тестові завдання протягом семінарського заняття.
9	Тема 9. Недержавне соціальне страхування	Усний контроль знань студентів та тестові завдання протягом семінарського заняття.

10	Тема 10. Напрямки вдосконалення соціального страхування в Україні	Усний контроль знань студентів протягом семінарського заняття. Міні-контрольна
Кінцевий контроль		Підготовка студентами розрахункової роботи відповідно до порядку написання таких робіт та їх тематики, викладених Навчальній програмі
Залік		

Перелік питань до семестрового контролю

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Зміст понять "соціальний захист" та "соціальне страхування".
2. Сутність понять "соціальний ризик" та "соціальний страховий випадок".
3. Основні принципи соціального страхування.
4. Стан системи соціального страхування в Україні.
5. Суб'єкти соціального страхування.
6. Розвиток соціального партнерства.
7. Об'єкти соціального страхування.
8. Міжнародні норми і принципи соціального страхування та їх еволюція.
9. Міжнародні вимоги до захисту соціально-трудова прав громадян.
10. Механізми самоврядування в системі соціального страхування.
11. Джерела, засоби і форми залучення і нагромадження коштів соціального страхування.
12. Принципи та напрямки реформування системи соціального страхування за кордоном
13. Шляхи реформування системи соціальної допомоги.
14. Нагляд та роль держави в системі соціального страхування
15. Суб'єкти державного регулювання соціального страхування в Україні та їх функції.
16. Методи та заходи державного регулювання соціального страхування в Україні.
17. Законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
18. Економічне обґрунтування норм соціального страхування. Принципи розрахунків страхових внесків на соціальне страхування.
19. Фонд соціального страхування, його функції та обов'язки.
20. Вимоги вітчизняного законодавства до здійснення соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.
21. Страхові ризики та страхові випадки обов'язкового страхування від нещасних випадків на виробництві.
22. Особливості визначення обставин страхових випадків при страхуванні від нещасних випадків на виробництві та професійному захворюванні.
23. Страхові виплати працівнику при страхуванні від нещасних випадків.
24. Страхові виплати утриманцям працівника при страхуванні від нещасних випадків.
25. Недержавне страхування від нещасних випадків.
26. Принципи формування та нормативи страхових тарифів при здійсненні соціального страхування від нещасного випадку на виробництві.
27. Принципи визначення ступеня втрати працездатності.
28. Управління соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві.
29. Стан та перспективи розвитку соціального страхування від нещасного випадку на виробництві.
30. Державна соціальна система охорони здоров'я, її особливості, джерела фінансування.
31. Медичне страхування, форми та особливості організації і проведення.
32. Суб'єкти загальнообов'язкового медичного страхування.
33. Права та обов'язки суб'єктів загальнообов'язкового медичного страхування і їх взаємодія.

34. Принципи загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування
35. Визначення розмірів страхових платежів в соціальному медичному страхуванні
36. Програми у сфері державного соціального медичного страхування
37. Контроль в системі медичного страхування
38. Джерела формування коштів при соціальному медичному страхуванні, порядок їх надходження та використання
39. Еволюція систем пенсійного забезпечення.
40. Основні тенденції розвитку пенсійного забезпечення за кордоном.
41. Пенсійний Фонд України: повноваження, завдання, функції.
42. Принципи визначення розміру “трудоових” пенсій.
43. Пенсії за віком.
44. Реформування у сфері пенсійного забезпечення
45. Умови виплати пенсій в солідарній системі
46. Умови виплати пенсій в накопичувальній системі
47. Види пенсій та особливості їх призначення.
48. Пенсії по інвалідності.
49. Пенсія за вислугу років.
50. Пенсії в разі втрати годувальника.
51. Соціальні пенсії.
52. Соціальне пенсійне страхування робітників і службовців.
53. Види доходів та трудової діяльності, що зараховуються до пенсійного стажу та обсягу пенсійного забезпечення.
54. Нагляд у сфері державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
55. Умови надання і тривалість страхової виплати допомоги по вагітності та пологах.
56. Забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
57. Права та обов'язки суб'єктів страхування з тимчасової втрати працездатності.
58. Страхові випадки, умови надання допомоги по тимчасовій непрацездатності та тривалість її виплати.
59. Підстави для відмови в наданні допомоги по тимчасовій непрацездатності
60. Право на допомогу на поховання та її розмір.
61. Організаційно-правові умови здійснення загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття
62. Розвиток ринку праці та зайнятість населення, удосконалення трудових відносин.
63. Страхові випадки при страхуванні на випадок безробіття.
64. Особи, які підлягають та не підлягають страхуванню на випадок безробіття.
65. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття та його функції по управлінню страхуванням на випадок безробіття.
66. Джерела коштів Фонду страхування на випадок безробіття та їх використання
67. Розмір та порядок сплати страхових внесків при страхуванні на випадок безробіття
68. Програми забезпечення зайнятості як превентивний інструмент соціального страхування.
69. Розмір та види страхової допомоги по безробіттю
70. Умови та тривалість виплати допомоги по безробіттю.
71. Припинення, відкладення виплат матеріального забезпечення на випадок безробіття або/та скорочення їх тривалості.
72. Порівняльний аналіз соціального та особистого недержавного страхування.
73. Вимоги чинного законодавства до здійснення недержавного соціального страхування в Україні.
74. Напрямки вивчення й формування попиту на недержавне соціальне страхування.
75. Недержавне медичне страхування за кордоном.
76. Недержавне медичне страхування в Україні.
77. Основні принципи і положення здійснення недержавного особистого страхування.
78. Недержавне страхування від нещасних випадків.

79. Недержавне страхування від тимчасової втрати працездатності.
80. Недержавне страхування як засіб зменшення ризику безробіття .
81. Недержавне пенсійне забезпечення та шляхи його здійснення.
82. Сутність діяльності недержавних пенсійних фондів.
83. Професійні та корпоративні пенсійні системи.
84. Добровільне пенсійне страхування на умовах його здійснення страховими компаніями.
85. Державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення.
86. Державний нагляд та контроль у сфері недержавного особистого страхування.
87. Принципи реформування системи соціального страхування в Україні
88. Шляхи реформування системи пенсійного забезпечення.
89. Шляхи реформування системи соціальної допомоги (розвиток адресної допомоги).
90. Роль держави при реформуванні системи соціального страхування

VIII. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Викладання дисципліни передбачає використання новітніх освітніх технологій, спрямованих на підвищення зацікавленості студентів в вивченні курсу, оволодінні теоретичними та практичними знаннями з предмету. Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни будуть здійснюватися проблемні лекції (за участю студентів), презентації (лекцій/семінарів), кейси (оцінка теорії через практичні аспекти), робота в малих групах та семінари-дискусії, що використовують мультимедійне техніко-програмне забезпечення. Рекомендовані методи активації наведені нижче у таблиці 6.

Таблиця 6

Складові методів активізації процесу навчання

Тема		Методи активізації процесу навчання		
		Лекції	Семінари	Інше
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи соціального страхування				
1	Тема 1. Сутність, принципи й роль соціального страхування		Семінар – дискусія	
2	Тема 2. Іноземний досвід у сфері соціального страхування		Кейс	
3	Тема 3. Державне регулювання соціального страхування		Кейс	
Змістовний модуль 2. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування та недержавне страхування				
4	Тема 4. страхування тимчасової втрати працездатності	Участь студентів в проведенні лекції		
5	Тема 5. Медичне страхування			Інтернет-звіти студентів по нормативній базі

6	Тема 6. Страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання	Презентація	Семінар – дискусія	
7	Тема 7. Страхування на випадок безробіття		Семінар – дискусія	
8	Тема 8. Пенсійне страхування			Інтернет-звіти студентів по нормативній базі
9	Тема 9. Недержавне соціальне страхування		Обговорення питань семінару в робочих групах	
10	Тема 10. Напрямки вдосконалення соціального страхування в Україні	Презентація	Обговорення питань семінару в робочих групах	

ІХ. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Конституція України: за станом на 08.12.2011р. [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.
2. Кодекс законів про працю України: за станом на 05.01.2012 [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.
3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.
4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р. № 435-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=435-4>.
5. Концепція соціального забезпечення населення України // Постанова Верховної Ради України № 3758-XII від 21 грудня 1993 р. [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.
6. Безугла В. О., Загірняк О. М., Шаповал Л. П. Соціальне страхування: навч. посібник. К. : «Центр учбової літератури», 2011. - 208 с.
7. Внукова Н.М., Кузьминчук Н.В. Соціальне страхування: Кредитно-модульний курс. Навч. пос./ Н. М.Внукова, Н.В. Кузьминчук. – К.:Центр учбової літератури, 2017. – 412 с.
8. Закон України «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 14 січня 1998 року №16/98-ВР. [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.
9. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення» №854-IV від 22.05.2003 [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>
10. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» № 77-VIII від 28 грудня 2014 року[Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>
11. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» № 1058-IV від 09.07.2003 [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>
12. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань» № 1105-XII від 23.09.1999 [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>
13. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» № 2213 –III від 02.03.2000 [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>
14. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» «2240-III від 18.01.2001 [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>
15. Закон України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» від 28 грудня 2014 року № 77-VIII. [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.
16. Закон України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» №400/97-ВР від 26.06.1997 р. [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.
17. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» 8 липня 2010 року № 2464-VI [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.

18. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» № 1057 – IV від 09.07.2003. [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.
19. Закон України «Про страхування» від 07.03.96 № 86/96-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр/>.
20. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12. 07. 2001 р. № 2664-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2664-14/>.
21. Конопліна Ю.С. Соціальне страхування: Навчальний посібник/ Ю.С. Конопліна. - Суми: ВТД « Університетська книга», 2008. – 224 с.
22. Крпельницька С. О. Соціальне страхування[текст] : навч. посіб. С. О. Крпельницька, Т. В. Солоджук [Вид. 2-ге, перероб. та доп.] – К. : «Центр учбової літератури», 2012. – 496 с.
23. Мальований М.І. Соціальне страхування: Навчальний підручник [для студ. вищ. навч. зал.] / М.І.Мальований, П.К. Бечко, В.П. Бечко – Умань : Видавець «Сочінський», 2011. – 476 с.
24. Системи соціального страхування зарубіжних країн: навч. посіб./ [Г.В. Григораш, Т.Ф. Григораш, Олійник В.Я.та ін.]. - К.: ЦУЛ, 2008. - 144 с.,
25. Юрій С.І. Соціальне страхування: Підручник/ С.І. Юрій, М.П. Шаварина, Н.В. Шаманська. - К.: Кондор, 2006. - 464 с.

Додаткові

26. Акти європейського права із соціальних питань / Заг. Ред. В.М. Литвина. – К.: Парламентське вид-во. 2005. – 543 с
27. Бігдаш В. Д. Страхування: Навч.посіб. - 2-ге вид., стереотип. - К.: МАУП, 2007. - 448 с.
28. Бессараб В. Реформа солідарної пенсійної системи: надто дорога непослідовність / В. Бессараб, Л. Грушко // Україна: аспекти праці. – 2008. стіл / С. Березіна // Вісник Пенсійного фонду України. – 2002. – № 5–6. – С. 61–67. № 1. – С. 12–20.
29. Борщ Н. Виплати за соціальним страхуванням / Н. Борщ, О. Андрусь, В. Кузнецов, М. Казанова // П'яте видання, перероб. і доп. – Харків.:Фактор. – 2008. – 192 с.
30. Дрозд І. Втрати держави внаслідок виробничого травматизму зі смертельними наслідками / І. Дрозд, М. Дрозд, О. Семко // Україна: аспекти праці. – 2006. - № 5. – С. 3–8.
31. Єдиний соціальний внесок: нарахування та сплата: Навчально-практичний посібник / Н.М. Ткаченко. – К.: Алеута. – 2011. – 88 с.
32. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування та пенсійне забезпечення: Статистичний збірник. – Київ, 2005. – 49 с.
33. Карлін М.І Проблеми і перспективи здійснення соціальної політики в країнах ЄС: уроки для України // Демографія та соціальна економіка. – 2005. – №1. – С. 71-77
34. Кичко І. Страхування як елемент фінансового механізму соціального захисту / І. Кичко // Фінанси України. – 2005. – № 4. – С. 148–153.
35. Лібанова Е.М. Трансформація державної соціальної політики в контексті забезпечення конкурентоспроможності української економіки / Лібанова Е.М. // Фінанси України [відп. ред. І.Я. Чугунов]. – 2007. – № 9. – С. 34–41.
36. Мних М.В. Страхування та його роль у забезпеченні соціального захисту населення / М.М. Мних // Фінанси України. – 2007. – № 6. – С. 39–45. 30
37. Могільцев М. Система соціального страхування в Швеції / М. Могільцев // Соціальний захист. – 2015 – № 5. – С. 55–59.
38. Надточій Б. Соціальне страхування у контексті історії / Б. Надточій // Соціальний захист. – 2003. – № 2. – С. 20–24.
39. Надточій Б. Соціальне страхування чи соціальне забезпечення / Б. Надточій // Урядовий кур'єр. – 2003. – № 34. – С. 5.
40. Нікіфоров П. Фінансово-економічні аспекти розвитку ринку праці та боротьби з безробіттям / П. Нікіфоров, А. Вольська // Фінанси України. – 2008. – № 10. – С. 22–31. 22.
41. Новіков А.В. Моделювання функціонування другого рівня системи пенсійного забезпечення в Україні // Економіка і управління. – 2005. – №2. – С. 78- 84

42. Новіков В. Актуальні питання реформування системи соціального захисту населення / В. Новіков // Україна: аспекти праці. – 2005. – № 4. – С. 6–11.
43. Нонко В. Іноземний досвід медичного страхування // Страхова справа. - 2001. - № 3. - С.67-70.
44. Пенсійна система України: Навчальний посібник/ За ред. В.І. Грушка. - К.: Кондор, 2006. - 336 с.
45. Сташків Б.І. Право соціального обслуговування / Б.І. Сташків // Навчальний посібник / Серія «Вища освіта ХХІ століття» – К.: Знання, 2007. –567
46. Ткаченко Л. Проблеми цільового використання коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування та можливості зниження страхових тарифів в Україні / Л.Ткаченко //Україна: аспекти праці. – 2009. – № 5 С. 7–11.
47. Фурман В.М. Страхування та його роль у соціально-економічних процесах / В.М. Фурман // Фінанси України. – 2005. – № 8. – С. 145–152.
48. Якимів А. Формування системи недержавного пенсійного забезпечення в Україні / А. Якимів // Регіональна економіка. – 2001. – №4. – С. 199–205. 10.

Інформаційні ресурси

49. База законодавства ЄС - EUR-Lex [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu.int/eur-lex/>
50. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua> ; <http://zakon1.rada.gov.ua>
51. Верховний суд України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.scourt.gov.ua>
52. Вищий адміністративний суд України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : - <http://www.vasu.gov.ua>
53. Європейський Союз [Електронний ресурс]. – Режим доступу : – <http://europa.eu.int/index-en.htm>
54. Інтернет-журнал по страхуванню [Електронний ресурс]. – Режим доступу : - <http://www.forinsurer.com>
55. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>
56. Конституційний суд України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : – <http://www.ccu.gov.ua>
57. Ліга страхових організацій України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uainsur.com/>.
58. Міністерство освіти і науки України[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua>
59. Міністерство внутрішніх справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mvs.gov.ua>
60. Міністерство юстиції України - <http://www.minjust.gov.ua>
61. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг–www.nfp.gov.ua.
62. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського -[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
63. Нове в законодавстві про пенсійне забезпечення[Електронний ресурс]. – Режим доступу: // www.minjust.gov.ua
64. Нове в законодавстві - працюючим пенсіонерам // www.pfu.ks.ua
65. Пенсійне забезпечення на Україні // www.pension.kiev.ua
66. Пенсійний фонд України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pfu.gov.ua>
67. Президент України –[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>
68. Рада Європи – <http://www.coe.int>
69. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини –[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ombudsman.kiev.ua>

70. Українська федерація убезпечення. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:: <http://www.ufu.org.ua/ua>.
71. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.social.org.ua/>
72. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fsstvp.gov.ua>